1 טאָג
נעדיינקס אז מיר קשנען אייך נעבן באַרינונג אויב איר פאַרלאַנגט, דריי קליינינג אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן
37 266, PERTH DYE WORKS LTD.
נ. פ. פאַרטנאַי, פּענעדישער

Robin Hood
FLOUR
מאַכט בעסערן
ברויט, קייקס און פייסטרי

זינדיק בלוט

(פאָרזעצונג)

— פאַרוואָס זשע טאָקע האָסטו אים דערשאָסן? — האָט עני געפרעגט — ווייל דו ביזט געוואָרן צעטומלט? האָסט־נאָר ניט געמיינט צו דערשיסן?

— ניין, איך האָב גראָדע גאָנץ נוט געוואוסט וואָס איך טו און איך האָב עס טאַקע געמיינט אויך. דו פאַרשטייסט: זיי זיינען אויף אונז געפאַלן פון אַלע זייטן. איך האָב געשאָסן און געפאַרכאַפּט, אז מיר וועלן זיך דורכרייסן — — — פּלוצלונג זע איך ווי איינער לויפט צו כמעט ביי דער מאַשין — לויפט אַנטקעגן מיט אַן אויסגעשטרעקטן רעוואָלווער, בין איך אין כעס געווען און איך האָב אים אוועקגעלייגט — זאָל ער וויסן, דער הונט.

עני האָט אים ווידער געגומען באַרואיקן. זי האָט פאַרשטאַנען, אַז דער געשפּרעך האָט שוין געפירט צו דעם צו וואָס מען האָט באַדאַרפט און זי האָט שוין געוואָלט אויפהערן ריידן. זי האָט אים גענומען איינרייד־ן אַז עס וועט נאָר נישט זיין — אַז ער האָט זיך נישט וואָס צו שרעקן. אויב אפילו, דער פאַרשוין איז נישט באַנטשיק, וועט מען שוין מאַרגן מיט אים פאַרטיק ווערן. דערווייל קענען מיט אַן אויסגעשטרעקטן רעוואָלווער, בין איך אין כעס געווען און איך האָב אים אוועקגעלייגט — זאָל ער וויסן, דער הונט.

עני האָט אים ווידער געגומען באַרואיקן. זי האָט פאַרשטאַנען, אַז דער געשפּרעך האָט שוין געפירט צו דעם צו וואָס מען האָט באַדאַרפט און זי האָט שוין געוואָלט אויפהערן ריידן. זי האָט אים גענומען איינרייד־ן אַז עס וועט נאָר נישט זיין — אַז ער האָט זיך נישט וואָס צו שרעקן. אויב אפילו, דער פאַרשוין איז נישט באַנטשיק, וועט מען שוין מאַרגן מיט אים פאַרטיק ווערן. דערווייל דאַרף מען שלאָפן. עס דאָך שוין באַלד טאָג . . .

— דו ביסט גערעכט — עס איז צייט צו שלאָפן . . .

ביידע זיינען שטיל געוואָרן.

עס איז שוין געווען שטאַרק שפּעט. אין צימער איז געוואָרן קיל. אין דרויסן האָט איצט געבלאָזן אַ שאַרפער ווינט און האָט אריינגעבלאָזן דורכן פענסטער וואָס איז געווען אָפן.

* * *

נאָלד זיצנדיק אויפן בעט, האָט אוועקגעלייגט דעם טעלעפאָן אפּאַראַט און ער איז געבליבן זיצן אַ מידער פון דער אַנטרייגונג און ער האָט זיך דערביי פאַרטראַכט. זיין פּנים איז געווען רגזנסט און פאַרמאַטערט. ביטרים האָט אַרויפגעכאַפּט אויף זיך איר כאַלאַט און זי האָט זיך אין אים איינגעהילט, זי האָט זיך דערנענטערט צו אים און זי האָט זיך אוועקגעזעצט לעבן אים און זי האָט שטיל געפרעגט.

— נו, וואָס?

ער האָט אַ שמייכל געטאָן:

— אַלץ איז אַנטדעקט — אַלץ געהערט: דעם רעוואָלווער —

— יאָ, דער רעוואָלווער?!

—דעם רעוואָלווער האָט איינער אָנגענומען איבערגעטראָגן צו סעמ'ען אין קעשענע. אריין.

—איר האָט עס געהערט? איז דאָך סעם נעראַטעוועס?

— זיכער — נאָר שטיל — רעדט נישט איצט . . .

— אָבער מען קאָן דאָך גלייך ראַטעווען סעמ'ען — פאַרוואָס שווייגט איר?

— וואַרט צו — איך האָב נאָך עפּעס דורכצופירן — נאָר ניט געאיילט.

— אָבער סעם — ער לעבט דאָך

דאָרט אין טויט שרעק?

— עס מאַכט נישט אויס — מיר זייגען שוין איצט זיכער מיט אים — הערט אויף איצט צו ריידן.

ביטרים איז געוואָרן צערודערט פון גליק און איבערראַשונג אַז זי האָט אזש געשומען בערעכן די פינגער פון הענט — זי האָט אָנגעכאַפּט גאַלדרס רען?

ווי אַזוי פרויען פאַרלירן פעטקייט אין ענגלאַנד

ווי אַזוי וואָלט איר געגליכן צו פאַרלירן אומגעזונטע פעטקייט וואָס איר דאַרפט ניט און ווילט ניט, און אין דער זעלבער צייט פילן בעסער ווי איר האָט געפילט פאַר יאָרן?

ווי וואָלט איר געגליכן צו פאַרלירן אייער צווייענדיקן ביידער און אייער צו פּראַסיגענטן בויך, און אין דער זעלבער צייט מאַכן אייער הויט אַזוי ריין און קלאָר וואָס וועט צווינגען באַוואונדערונג?

ווי וואָלט איר געגליכן צו קריגן נאָרמאַלע וואָג, און אין דער זעלבער צייט אַנטוויקלען דעם פאַרלאַנג פאַר אַקטיוויטעט וואָס מאַכט אַרבעט פאַר אַ פאַרגעניגן און אויך געוויגען אין אַסביציע און שאַרפקייט פון פאַרשטאַנד?

וועגן זיך אַז היינט און זעט וויפיל איר וועגט — נאָכדעם קויפט אַ פּלעשל קרושען זאַלצן. נעמט איין־האַלבע טייליעפל יעדן פרימאָרגן אין אַ גלאַז הייסע וואַסער, און ווען איר האָט געענדיקט די קרשטע פּלעשל, וועגט זיך ווידער אָפּ.

איצט וועט איר וויסן דעם גוטן סיטל צו פאַרלירן העפטיקע פעטקייט, און איר וועט אויך וויסן אַז די זעקס וויטאַמינירנדיקע זאַלצן פון קרושען האָבן אייך באַשאַנקען מיט גלאַרייכן געזונט.

דאָס איז דער סיטל מיט וואָס ענגלישע פרויען האַלטן זיך שלאַנק — פאַרוואָס ניט איר?

האָנט און זי האָט זי אַזוי וואָרים געדריקט און געשעפּטשעט:

— איך דאַנק אייך — איך דאַנק אייך.

זי האָט געפילט אַ שטאַרקן ווילן זיך צו וואַרפן אויף זיין האַלז און אים קוש שען. זי האָט סך אָבער נישט געטאָן אין זיך האָט זי געטראַכט:

— זאָל נאָר פריער סעם זיין אויף דער פריי.

— אַלרייט ביטרים — עס וועט אַלץ גוט זיין.

— זאָל איך גלייך אינדערפרי טעלעגראַפירן נאָך בערדזשאַמינען?

—מיר וועלן זעען מאָרגן. נאָר ניט געאיילט זיך.

— וואָס רעכנט איר איצט צו טאָן?

— וועגן דעם טראַכט איך טאַקע איצט. איך וואָלט גלייך געקאָנט דעם חברה־מאַן אַרעסטירן.

— פאַרוואָס טאַקע נישט? צו וואָס טאַקע וואַרטן? אָפּשר וואָלט טאַקע גלייך אַ כער געווען אים גלייך צו לאָזן אַרעסטירן?

— איצט? — ניין. איצט וועל איך גאַרנישט טאָן.

— פאַרוואָס?

— הערט מיך אויס: ער האָט טאַקע אַ חשד אַז איך בין ניט "באַנטשיק". ער האָט דעריבער אָפּגעמאַכט מיט זיין חברה אַז מען זאָל זיך מאָרגן צוזאַמענקומען אויף אַ פאַרטי — מיר וועט מען שוין דערקאָנען.

— שלעכט! — האָט ביטרים אַרויסגעשפּטשעט מיט שרעק — מיר שטעלן איין אונזער לעבן.

—נאָר נישט געשראָקן זיך — זיי קאָנען אונז גאַרנישט ניט טאָן.

—איך שפּילט זיך מיט דער חברה מערדער?

— איך שרעק זיך נישט.

—איר ווייסט אַהין גיין? נאָר וואָס?

— יאָ, איך וועל גיין אַהין. דאָרט וועט זיין דער אַנגענט אויף — אָט דער וואָס האָט דעם רעוואָלווער אַריבערגעטראָגן צו סעמ'ען. איך מוז אים קריגן. איך רעכן אַז עס איז גלייכער אַזוי. איר פאַרשטייט: עס קאָן זייער זיין אַז אויב ער וועט דערהערן אַז פאַלס קומט אַהער, וועט ער זיך גלייך כאַפּן וועגן וואָס עס האַנדלט זיך און דאַן — ווער ווייס, וואָס אַזאַ חברה מאַן קאָן אָפּטאָן. וואַרום, וואָס וועט ער האָבן אַנצוווערן? ער קאָן נאָך אימיצן פון אונז דערשיסן — דערער־בער איז גלייכער אַז מיר זאָלן מאָרגן גיין. דאָרט וועט פאַלס פּלוצלונג אָנקומען, וועט אַרומרינגלען דאָס הויז און איידער, וואָס, וועו, וועט מען אים פאַרהאַלטן.

—און וואו וועט זיין די פאַרטי?

— איך האָב געהערט אַז אין האָטעל "קעמפּ" — דער האָטעל געפינט זיך אַרויס פון שטאָט — דאָרט איז זייער שטענדיקער פּלאַץ.

ביטרים האָט נישט געוואוסט וואָס עס איז גלייכער צו טאָן. זי האָט נאָר געפילט אַז זי איז שטאַרק אומגעדולדיק, אַז איר גייט איצט נישט אַן מער קיין זאַך, ווי נאָר דאָס סעם זאָל באַפרייט ווערן. יאָ אַרעסטירן ראָזענבערגן אָדער נישט אַרעסטירן; יאָ כאַפּן דעם אַנגענט אָדער נישט. וואָס האָט דאָס צו איר? זי וויל זעען סעמ'ען פריי — און דאָס איינגאַנצן. אָבער עני דאַרף דאָך אויך באַפרייט ווערן — און ווידער; אָפּשר טאָקע? אָפּשר קאָן געשעען עפּעס אַן אומגליק דאָ, אויב ראָזענבערג זאָל דערהערן אַז אַהער גייט פאַלס?

— פאַרלאָזט זיך אויף מיר. איך וועל שוין אַלץ דורכפירן — האָט נאָלד געזאָגט, אַ גלעט געבנדיק איר האַנט.

ביטרים האָט שוין געשווינגן.

דאַן האָט נאָלד אָנגעשריבן אַ צעטעלע, אַדרעסירט צום שעף פון דער פּאָליציי. ער האָט מיטגעטיילט אַז אַלעס איז אין בעסטער אָרדענונג און בעסער קאָן עס ניט זיין. מאָרגן, פאַרנאַכט, זאָל מען אַרומרינגלען דעם האָטעל "קעמפּ", וואו די פאַרברעכער וועלן זיך געפינען. ער וועט דאָרט אויך זיין.

ער האָט געעפנט דעם פענסטער און ער האָט דאָס צעטעלע אַרויסגעוואָרפן — אָבער מיטן צעטעלע האָט פאַסירט אַ צופאַל. דער אָגענט וועלכער האָט זיך גענומען האָט דעם צעטעלע ניט באַמערקט און ווען ער איז אַראָפּגעפאַלן אויפן טראָטואַר האָט דער ווינט אים אוועקגעבלאָזן.

עס האָט דערווייל אָנגעהויבן טאָגן אין דרויסן און דער דעטעקטיוו איז אוועק אין פּאָליס סטאַנציע אָפּצוגעבן אַ באַריכט.

אויף נאָלד האָט ניט געוואוסט וואָס עס האָט פּאַסירט. ער איז געווען זיכער אַז דער דעטעקטיוו האָט אויפגעהויבן דאָס צעטעלע און ער איז געבליבן רואיק. ער איז געווען זיכער אַז אַלץ וועט שוין זיין אין אָרדענונג.

און ער האָט ביי זיך געטראַכט:

— מאָרגן פאַרנאַכט וועט מען אַרומרינגלען די נאַנצע חברה. ראָזענבערג וועט אים מסתמא היטן דעם נאַנצן טאָג ביז צו דער פאַרטי — אַלרייט, ער וועט גיין — ער מוז דאָרט פאַקן דעם אַנגענט . . .

קאַפּיטל 12

אין טויטן הויז

סעם איז דערווייל געזעסן אַ פאַרמשפּעט צום טויט אין טויטן הויז. ער איז געווען אָפּגעשניטן פון דער גאַנצער וועלט און ער האָט מיט גרויל דערוואַרטעט זיין לעצטן אָטעם.

געזעסן איז ער אין אַ באַזונדער קעמערל וואָס האָט געהאַט איין פענסטער, וואָס איז געווען פאַרשטעלט מיט גראַטעס. דורך דעם פענסטער פלעגן זיך פאַר'גנב'ענען זונען שטראַלן, פלעגן זיך אויסלייגן סקווער איבערן דיל און וועגט. סעם האָט אויף זיי געקוקט און געדיינקט, אַז אין דרויסן שיינט אַ ליכטיקע זון פון אַ בלויען הימל אַראָפּ. עס שטיינען גרינע בוימער און פויגל זינגען פון צווישן די גרינע בלעטער. ער פלעגט זיצן שעה'ן לאַנג און קוקן אויף די שטראַלן — אויף די גרוסן פון דער פרייער און ליכטיקער וועלט און ער האָט געפילט דערביי ווי זיין האַרץ ווערט צעריסן.

— און — אָט דער סעם, וואָס האָט שטענדיק אויסגעזעען קרעפטיק און געזונט, דער סעם — ביי וועמען די יאָרן גענט האָט געברויזט און געשפּריצט מיט געזאַנג פון יעדן אָבר, ביי וועמען די אויגן האָבן געפלאַמט מיט ענערגיע, מוט און דרייסטקייט, אָט דער זעלבער סעם איז איצט נישט געווען צו דערקענען. ער איז געוואָרן גאָר אַן אַנדערער. ער האָט אויסגעזעען דערשלאָגן און געבראָכן. דער פּנים איז אים געוואָרן שטאַרק איינגעפאַלען און בלייך, די אַקסלען — פאַרשפּיצט און די פּלייצעס, ווי צוזאַמענגעצויגן. די אויגן זיינען אים געווען געזונקען אין קאָפּ און זיי זיינען געווען טעמפּ. פאַרלאָשן, ווי איבערגעצויגן מיט אַ נעפּל. פון צייט צו צייט נאָר, ווען דער ווייטאָג האָט אים שטאַרק צוגעשפּאַרט צום האַרצן — האָבן זיך זיינע אויגן אָנגעצונדן אָבער מיט אַ גלאַנץ וואָס מען זעט אין די אויגן פון משוגעים.

פאַר בעסטע רעזולטאַטן --
פאַרלאַנגען די בעסטע קעכערינס בלויז
- דזשועל -
סוויפטס כשר דזשועל שאָרטענינג איז שטענדיק גוט — שטענדיק רוין — מישט זיך לייכט מיט מעל — מאַכט זיך ניט ברענענדיק — איז טעמ'לאָז און גערוכלאָז.

דזשועל שאָרטענינג "ניט פיש-ניט מילכיק"
איז אַ כשר'ע ריינע ווערזשע־טייבל פעטקייט און איז
טויזנטער גוטע קעכערינס קלייבן אויס סוויפטס דזשועל שאָרטענינג פאַר אַלע געבעקסן און צו פּרעגלען.
Swift Canadian Co.
Limited

ער האָט אויפגעהערט עסן. פון דעם עסן וואָס מען האָט אַריינגעטראָגן האָט ער נאָר עטוואָס פאַרזוכט און מער ניט. ער איז אין שעה'ן לאַנג געזעסן אויף איין אָרט און מיט פאַרטרויערטע אויגן האָט ער געקוקט צום פענסטער וואָס האָט אים דערמאָנט אַן דער ליכטיקער און פרייליכער וועלט פון וועלכער מען האָט אים אויסגעריסן. דאָרט אין דער גרויסער וועלט זיינען מענשן פריי, אויפגעלייגט און גליקלעך און נאָר ער איינער ליגט דאָ אין צימער און וואַרט אויפן טויט. דאָס האַרץ אין אים האָט זיך צוזאַמענגעדריקט, און עס האָט זיך אים געדוכט, אַט, אַט און עס וועט פּלאַצן פון יסורים.

אין די טעג האָט זיך סעם פאַרטראַכט און ער האָט זיך אָפּגענעמען חשבון הנפש פון זיין לעבן. איצט, האָט ער פאַרשטאַנען: פון דעם טאָג אַן וואָס ער האָט זיך אַריינגעלאָזט צווישן די פאַרברעכער, פון דעם טאָג אַן זינט ער האָט זיך געלאָזט אויף אַ הפקר לעבן — פון יענעם טאָג אַן, האָט ער זיך אַליין פאַר'משפּט צום אונטערגאַנג. דאָס איז געווען דער וועג וואָס פירט צום טויט. ער אַליין איז געגאַנגען מיט דעם וועג. וואָס פירט ביז צום טויטן הויז.

און ער האָט איצט מיט גרויס חרטה געטראַכט:

(ווייטערעס קומט)

ס'איז די העכסטע צייט

ס'איז שוין די העכסטע צייט, אַז מער באַלעבאַסטעס זאָלן אויסגעפינען ווי לייכט עס איז צו האַלטן ווייסע סינקס ריכטיק ווייס . . . . ניט אָפּרייבנדיק דעם גלאַנציקן אויבערפלאַך דורך נוצן גראָבע, זאַמדיקע קלינערס.

ווייל עס איז דאָ איין קלינער וואָס קראַצט קיינמאָל ניט — באָן אַמי. אָבער וואָס עס טוט צו שמוץ, פלעקן און מונקעלע צייכן! זיי פאַרשווינדן — און אויף זייער פּלאַץ קומט גלאַנץ און שיין! אין באָן אַמי לאָזט קיינמאָל ניט איבער קיין ברודיקע פעטקייטן — פאַרשטאָפּט קיינמאָל ניט די רערן — מאַכט קיינמאָל ניט רויט און פאַרגרעבט ניט אייערע הענט.

שניי־ווייסע באָן אַמי פּאַודער (דער ריכטיקער קלינער פאַר באַד טאַבס אויך) קומט אין אַ גוטער־סייז, באַקווע־מער קען וואָס זיפּס זיך פון אויבן. עס איז גוט צו נוצן — און מאַכט זאַכן צו שמעקן ריין. וועדט פאַרקויפט אין אַלע גראָסערי סטאָרס.

Bon Ami
POWDER & CAKE

געמאַכט אין קאַנאַדע

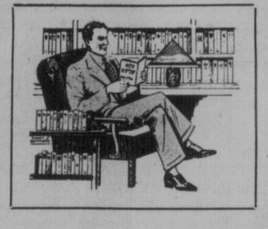

די סובסקרייבערס
פון
אידישן וואָרט
האָבן איצט אַ זעלטענע געלעגנהייט צו שאַפן ביי זיך אין דער היים
אַ שיינע, רייכע אידישע ביבליאָטעק
מער ווי האַלב אומזיסט

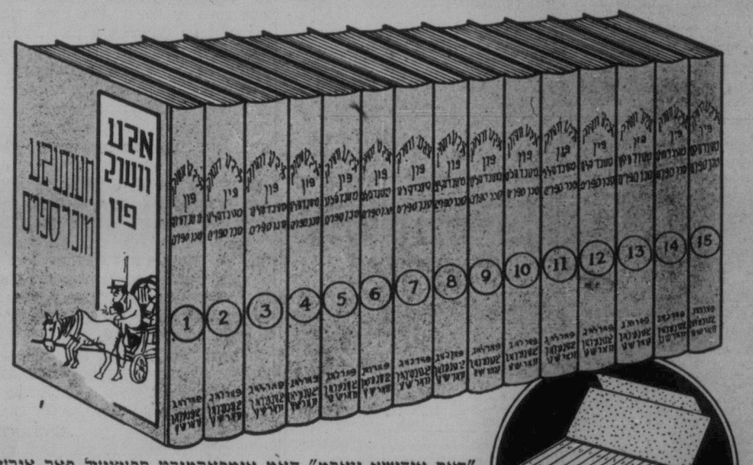

"דאָס אידישע וואָרט" האָט אימפּאָרטירט ספּעציעל פאַר אירע סובסקרייבער אַ צאָל קאָמפּלעקטן ביכער פון די באַרימטסטע און פּאָפּולערסטע שרייבער. די ביכער זיינען מוסטערהאַפט געבונדען, אַזוי אַז די דאָזיקע קאָמפּלעקטן זיינען ניט נאָר רייך אין אינהאַלט, נאָר אויך אַ צירונג פאַר דער הויז. זיי באַרייכערן אייער צימער און גיבן אייער היים דעם אויסזען פון אַן אמת'ער אידישער היים.

יעדער קאָמפּלעקט ווערט צו אייך צוגעשיקט אין אַ שיינער, קאַרטאָנענער קעסטל (ווי אָנגעצייגט אויפן בילד), אַזוי אַז אויב איר האָט ניט קיין ביכער־שאַפע, קאָנט איר די ביכער האַלטן אין זייערע אייגענע שאַכטלען.

לעוו טאָלסטאָי, — 11 בענדער, רעגולאַר $20.00, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז $9.25

מאַקסים גאָרקי, — 7 בענדער, רעגולאַר $14.00, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז $5.50

קנוט האַמסון, — 11 בענדער, רעגולאַר $23.50, צו אונזערע סוב־סקרייבער פאַר בלויז $9.00

זשאַן קריסטאָף, (פון ראָמען ראָלאַן), 7 בענדער, רעגולאַר $16.00. פאַר בלויז $5.00

מענדעלע מוכר ספרים — אַלע 15 בענדער, רעגולאַר $21.00 צו אונזערע סובסקרייבער פאַר בלויז $8.75

אום צו באַקומען די אריבנדערמאָנטע ביכער, צו די אָנגעגעבענע מער ווי האַלב־אומזיסט פרייזן, דאַרפט איר באַצאָלן אין פאָראויס פאַר אַ יאָר סובסקריפּשאָן פאַר "דאָס אידישע וואָרט" ($6.00) —

אַדרעסירט אייער קאָרעספּאָנדענץ צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Avenue Winnipeg, Man. Phones: 52 213—55 409

קאָנטרי סובסקרייבער קאָנען באַשטעלן זייערע ביכער דורך אונזער רייזנדן פאַרטרעטער, מר. ל. סימקין, וועלכער פאָרט איצט אַרום איבער די מערב קאַנאַדער פּראָווינצן אין די אינטערעסן פון "דאָס אידישע וואָרט"